มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มคอ. 3 รายละเอียดรายวิชา

คณะ คณะผลิตกรรมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ วิชาเอก ทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ
วิทยาเขต เชียงใหม่
ภาคการศึกษา/ ปีการศึกษา 2/2569

หมวดที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อวิชา	ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้
2. รหัสวิชา	10125406
3. จำนวนหน่วยกิต	3(3-0-6)
4. หลักสูตร	1.หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) วิชาเอก ทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ
5. ประเภทหลักสูตร	หมวดวิชา วิชาเฉพาะ (เอกบังคับ) หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) วิชาเอก ทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ คณะผลิตกรมการเกษตร
6. ข้อกำหนด	ไม่มี / ชื่อวิชา (รหัสวิชา)
7. ผู้สอน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ เหิมฮึก ผู้ประสานงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ เหิมฮึก ผู้สอน
8. การแก้ไขล่าสุด	5/3/2567

9. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคทฤษฎี ..3.. ชั่วโมง	ภาคปฏิบัติ ..0.. ชั่วโมง	การศึกษาด้วยตัวเอง .6... ชั่วโมง	ทัศนศึกษา / ฝึกงาน ..0.. ชั่วโมง

หมวดที่ 2: จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. นักศึกษาสามารถเรียนรู้และเข้าใจหลักการใช้ทรัพยากรป่าไม้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเก็บรักษา และพัฒนาภูมิปัญญาองค์ความรู้ด้านการพึ่งพาทรัพยากรป่าไม้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้พื้นฐาน และมีความพร้อมในการนำความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาของรายวิชาอย่างครบถ้วน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชาติ และบูรณาการให้เข้ากับหลักการการศึกษาภูมิปัญญาด้านทรัพยากรป่าไม้ โดยคำนึงถึงความยั่งยืน ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และศักยภาพเชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรชีวภาพ พร้อมทั้งการนำเสนอวิทยาการสมัยใหม่ และรูปแบบการบริหารจัดการพื้นที่ อีกทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก วิกฤตการณ์ด้านอาหาร พลังงาน และ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค และมุ่งสร้าง

ความพร้อมให้กับประเทศไทยในการเข้าร่วมตามข้อตกลงเขตเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศเพื่อรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

หมวดที่ 3:การปรับปรุงรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการวัดประเมินผล

เป็นรายวิชาเฉพาะ เอกเลือกของวิชาเอกทรัพยากรป่าไม้และการจัดการ ซึ่งเป็นวิชาที่สร้างขึ้นใหม่ในการรวบรวมองค์ความรู้ด้านชุมชนที่พึ่งพาทรัพยากรป่าไม้ และทักษะการเข้าชุมชน การสัมภาษณ์ชุมชน และบันทึกองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรป่าไม้

หมวดที่ 4: ข้อบังคับรายวิชา

มีการตกลงกันในชั้นเรียนระหว่างอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา

หมวดที่ 5: การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร #

ตาม PLO 1 อธิบายหลักการด้านวิทยาศาสตร์ด้านการผลิตพืชได้
PLO 2 ประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะด้านวิทยาศาสตร์เกษตรในการแก้ไขปัญหาด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้
โดย มีผลลัพธ์รายวิชาคือ เพื่อให้ผู้ศึกษาทราบถึงหลักการและแนวคิดของศาสตร์ด้านการบันทึกข้อมูล และการเข้าชุมชนในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ทั้งการใช้ของป่า หรือการนำพืชป่ามาสร้างรายได้ หรือปลูกในพื้นที่ตนเอง

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั่วไป

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร #
ตาม PLO 3 ประยุกต์ใช้ภาษาและการสื่อสารในการอธิบายทฤษฎีและแนวคิดด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้อย่างเหมาะสม
PLO 4 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก้ปัญหาในการจัดการข้อมูลด้านการเกษตรและผลิตภาพของพืชได้
โดยมีผลลัพธ์รายวิชา คือ
-เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจรูปแบบทักษะการสื่อสาร เทคนิคการออกแบบสัมภาษณ์ การรวมกลุ่มเพื่อเข้าเก็บข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
-เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ระหว่างคนและทรัพยากรป่าไม้
-เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่มีการใช้ทรัพยากรป่าไม้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

L 1 สามารถหาข้อมูลที่ถูกต้องจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
L 2 มีความใฝ่รู้ ติดตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม
L 3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้าหาข้อมูล และมีการบรูณาการงานทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม
โดยรายวิชาสอนให้นักศึกษารู้จักคิด วิเคราะห์แก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดความยั่งยืน และคุ้มทุนมากที่สุดบนพื้นฐานของนิเวศวิทยาของพื้นที่นั้น ๆ

หมวดที่ 6:ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและความเชื่อมโยงสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO)	บทที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา
อธิบายหลักการด้านวิทยาศาสตร์เกษตรด้านการผลิตพืชได้	อธิบายในหลักการและทฤษฎีทางด้านวิทยาศาสตร์ ที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	บทที่ 1 บทที่ 2 บทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 6
ประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะด้านวิทยาศาสตร์เกษตรในการแก้ไขปัญหาด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้	-	บทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 5
ประยุกต์ใช้ภาษาและการสื่อสารในการอธิบายทฤษฎีและแนวคิดด้านการเพิ่มผลิตภาพพืชได้อย่างเหมาะสม	สามารถออกแบบการสื่อสาร เทคนิคการสัมภาษณ์ และแปลผลจากองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	บทที่ 4 บทที่ 5 บทที่ 6 และบทที่ 7
ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก้ปัญหาในการจัดการข้อมูลด้านการเกษตรและผลิตภาพของพืชได้	สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศมาประกอบการสื่อความหมาย	บทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 7
อภิปรายความสัมพันธ์ของหลักคุณธรรม และจริยธรรมด้านการเกษตรกับการประกอบอาชีพได้	มีจรรณยาบรรณในการเรียนค้นคว้าวิจัย และประยุกต์ใช้ในกระบวนวิชา	ทุกบทเรียน

หมวดที่ 7:แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการเรียนรู้ที่ใช้	ผู้สอน
๑-๒	บทที่ ๑ บทนำ นิยาม ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับงานป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพต่าง ๆ	๓	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล
๓-๔	บทที่ ๒ หลักการศึกษา สำรวจชุมชน -การออกแบบสอบถามสัมภาษณ์ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้ -การสำรวจรวมกลุ่มชุมชน ที่มีองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาในทรัพยากรป่าไม้ -การรวบรวม สื่อความหมาย และสังเคราะห์งานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	๖	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล

๕-๖	บทที่ ๓ เทคนิคและวิธีการ ประเมินผล การวิเคราะห์และประยุกต์ผลการประเมินในการรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชน	๖	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล
๗-๘	บทที่ ๔ -ผลผลิตจากป่า และผลผลิตรองจากป่า และของป่า -นิยาม ผลผลิตจากป่า ผลผลิตรองจากป่า -ของป่าตามกฎหมาย -ผลิตภัณฑ์ชุมชน ตัวอย่างงานศึกษารวบรวมด้านภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตจากป่า	๖	บรรยาย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล
๙-๑๐	บทที่ ๕ พลวัตของชุมชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม -การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์ป่าไม้ -รูปแบบการสร้างระเบียบของชุมชนที่พึ่งพาทรัพยากรป่าไม้ -ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล
๑๑	บทที่ ๖ การจัดการทรัพยากรป่าไม้ระดับชุมชน -วิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรหรือองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา -กลุ่ม องค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้องในงานทรัพยากรป่าไม้	๓	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล
๑๒-๑๓	บทที่ ๗ พระราชดำริเกี่ยวกับด้านทรัพยากรป่าไม้ -ความหาย นิยามงานพระราชดำริ -โครงการพัฒนาป่าไม้ด้านต่าง ๆ -โครงการในพระราชดำริต่าง ๆ	๖	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / สื่อสิ่งพิมพ์	ผศ. ดร.ขนิษฐา เสถียรพีระกุล
๑๔-๑๕	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้และการรวบรวมองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในปัจจุบัน	๖	บรรยาย แลกเปลี่ยน อภิปราย	Power point / เอกสารประกอบการสอน	ผศ. ดร.สุธีระ เหิมฮึก และผศ. ดร. ขนิษฐา เสถียรพีระกุล
๑๖	สอบปลายภาค				

2. ความสอดคล้องระหว่างการประเมินผล, วิธีการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

การประเมินผล	วิธีการสอน	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs)
สอบท้ายบทเรียน	สอนตามบทเรียน สอดแทรกตัวอย่างงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	อธิบายในหลักการและทฤษฎีทางด้านวิทยาศาสตร์ ที่ใช้ในการ

	ในปัจจุบัน	วางแผนพัฒนาองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้
งานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย	มอบหมายงานตามบทเรียนนั้นน ๆ	สามารถวิเคราะห์ และอธิบายการสำรวจชุมชนเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลการพึ่งพาทรัพยากรป่าไม้
สอบกลางภาค และปลายภาค	สอนตามบทเรียน สอดแทรกงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทรัพยากรป่าไม้ และเข้าใจบทบาทงานพระราชดำริ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้

3. กลยุทธ์การประเมิน

กลยุทธ์การประเมิน	สัดส่วน
สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติการโรงเรือน	10
สอบย่อยวัดผล ตอบคำถามในชั้นเรียน	10
สอบวัดผล กลางภาค	25
นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย แลกเปลี่ยนทัศนะคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	10
จากการนำเสนอผลงานที่สืบค้นได้ ทั้งการจัดทำรายงาน และการนำเสนอรายงาน	20
สอบวัดผล ปลายภาค	25
รวมทั้งสิ้น	100 %

หมวดที่ 8:สื่อการสอนและการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนและสื่อการเรียนรู้

1.1 คู่มือจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่ององการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามพระราชดำริ https://www.psproject.org/wp-content/uploads/2021/04/forest_manual.pdf

1.2 ภูมิปัญญาชาติพันธุ์กับการอนุรักษ์ป่าไม้ https://hkm.hrdi.or.th/Knowledge/detail/708

1.3 ทฤษฎีการพัฒนาฟื้นฟูป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ https://www.chaipat.or.th/concept-and-theory-development/theory-developed-forest-restoration.html

1.4 การจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นของชนเผ่าปกาเกอะญอ ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะป๊อก จังหวัดเชียงใหม่ https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/167120

2. การวิจัยและบริการวิชาการ

.....งานวิจัย

-การประเมินถิ่นอาศัยที่เหมาะสมของผักหวานป่า บริเวณพื้นที่โครงการพัฒนาบ้านโปง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มจ.2-63-004
-โครงการประเมินนิเวศบริการในระบบนิเวศป่าไม้แปลง FPT 49 อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปตท. -63-001
-โครงการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้บนพื้นที่สูงโดยใช้พรรณไม้ท้องถิ่น ปตท. -62-001
-การสำรวจการใช้ประโยชน์พื้นที่ศูนย์พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยภาพถ่ายทางอากาศรายละเอียดสูง และกล้องหลายช่วงคลื่นจากอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก
-โครงการสำรวจเก็บรวบรวมพืชสมุนไพรไทยสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่สวนสัตว์เชียงใหม่
-ชุดโครงการวิจัยพัฒนาระบบจัดเก็บ วิเคราะห์ และเข้าถึงข้อมูลขนาดใหญ่ (BIG DATA) ของมูลนิธิโครงการหลวง โครงการย่อยที่ 3 การจัดการฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการเกษตรเชิงพื้นที่โครงการหลวง
-การใช้ประโยชน์ไม้ฟืนเพื่อเป็นแนวทางการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนในพื้นที่โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ห้วยแม่เกี๋ยง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
-การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณด้านป่าไม้ เพื่อสนับสนุนข้อมูลรายละเอียดสภาพป่าไม้ตามคำขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสันทราย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

งานบริการวิชาการ

-ที่ปรึกษาโครงการในสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ห้วยแม่เกี๋ยง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทส. 0926.10.19/42
-ที่ปรึกษาโครงการในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาว อันเนื่องพระราชดำริ จังหวัดลำพูน ทส. 1614.6.6.2/303
-คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติออบขาน ทส. 0926.610/7
-ผู้เชี่ยวชาญในโครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ภายใต้กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

หมวดที่ 9: เกณฑ์การประเมินผล

ระดับผลการศึกษา	เกณฑ์การประเมินผล
A	>80
B+	>75
B	>70
C+	>65
C	>60
D+	>55
D	>50
F	0-49

หมวดที่ 10: คำอธิบายการประเมินรายวิชา

1. การประเมินผล

1.1. รายละเอียด

10125406 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้

นิยาม ความหมายของพระราชดำริ การพัฒนาป่าไม้ โครงการพระราชดำริเกี่ยวกับงานป่าไม้ (การจัดการ ผลผลิต และผลลัพธ์)

10125406 Local Knowledge to the Management of Forest Resources

Definition and history of the Royal initiative, forest development,

Royal initiative project for forest resources (management, outcome and output

1.2 ผลการเรียนรู้รายวิชาที่แนบมาพร้อมกับการประเมินผลนี้

การพัฒนาผลการเรียนรู้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่มุ่งหวัง ซึ่งต้องสอดคล้องกับที่ระบุไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร โดยมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้าน ให้แสดงข้อมูลต่อไปนี้

1.1 เพื่อให้ผู้ศึกษาทราบถึงหลักการและแนวคิดของศาสตร์ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้

1.2 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจเทคนิค วิธีการ การสังเคราะห์ และอภิปรายของการการเข้าศึกษาข้อมูลชุมชน

1.3 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับทรัพยากรป่าไม้ พลวัตรของชุมชนที่มีการพึ่งพาป่าไม้

1.4 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่มีภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้

1.3 เกณฑ์การประเมิน (ถ้ามี)

-

1.4 วันสุดท้ายของการประเมิน และ ข้อเสนอแนะ

หมวดที่ 11: ขั้นตอนการแก้ไขคะแนน

นักศึกษามีสิทธิ์ที่จะขอแก้ไขคะแนนงานที่ได้รับมอบหมาย และ/หรือ คะแนนสอบ จนกระทั่ง.....ภายหลังการให้คะแนน

หัวข้อนี้เป็นไปตามข้อตกลงในชั้นเรียน ในแต่ละภาคเรียนของปีการศึกษานั้น ๆ

ผู้รับผิดชอบรายวิชา/ผู้รายงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธีระ เหิมฮึก,
10/11/2569